

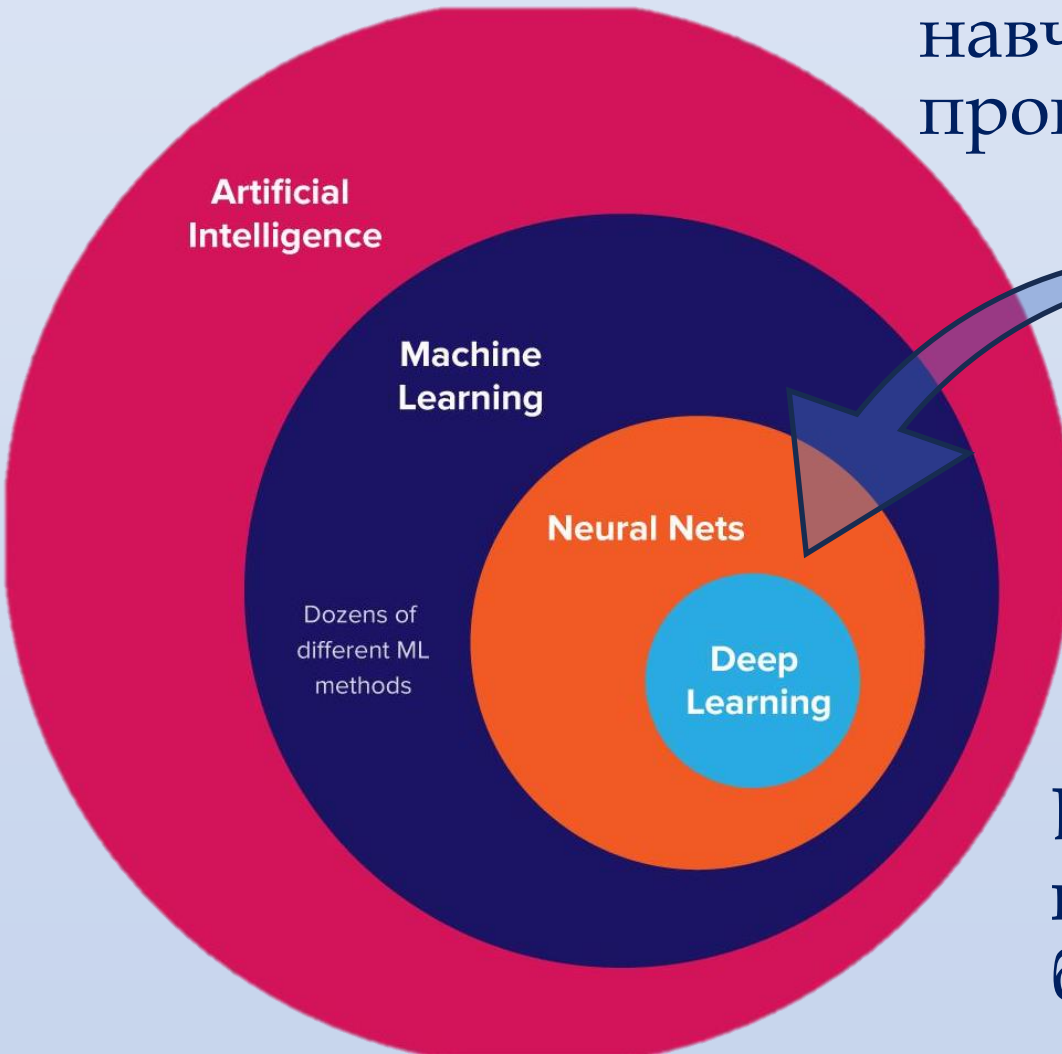
ОСНОВИ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ, НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ та ГЛИБОКОГО НАВЧАННЯ

Модуль 5. Глибоке навчання

Лекція 5.2. Багатошаровий персептрон

Ареал ШІ

ML – машинне навчання –
підрозділ ШІ, де системи
навчаються без явного
програмування

**NN – нейронна
мережа –**
математична модель,
що імітує роботу
людського мозку

**DL – глибоке
навчання –** навчання
багатошарових NN

Багатошаровий персептрон (MLP)

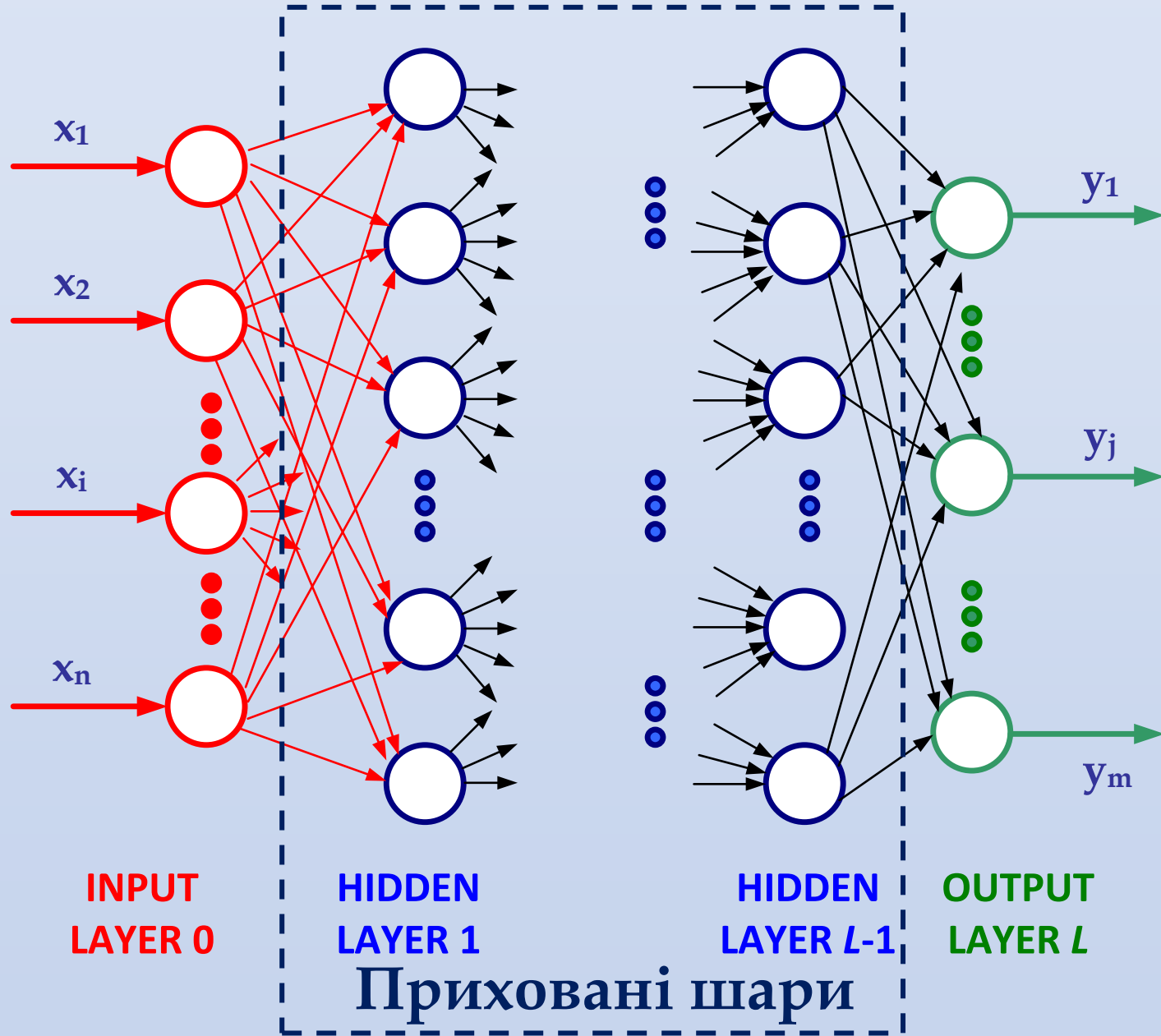
Багатошаровий персептрон (Multilayered perceptron) — повнозв'язаний клас штучної нейронної мережі із прямою передачею даних.

MLP складається щонайменше з трьох рівнів вузлів: вхідного, прихованого та вихідного. За винятком вхідних вузлів, кожен вузол є нейроном, який використовує деяку нелінійну функцію активації.

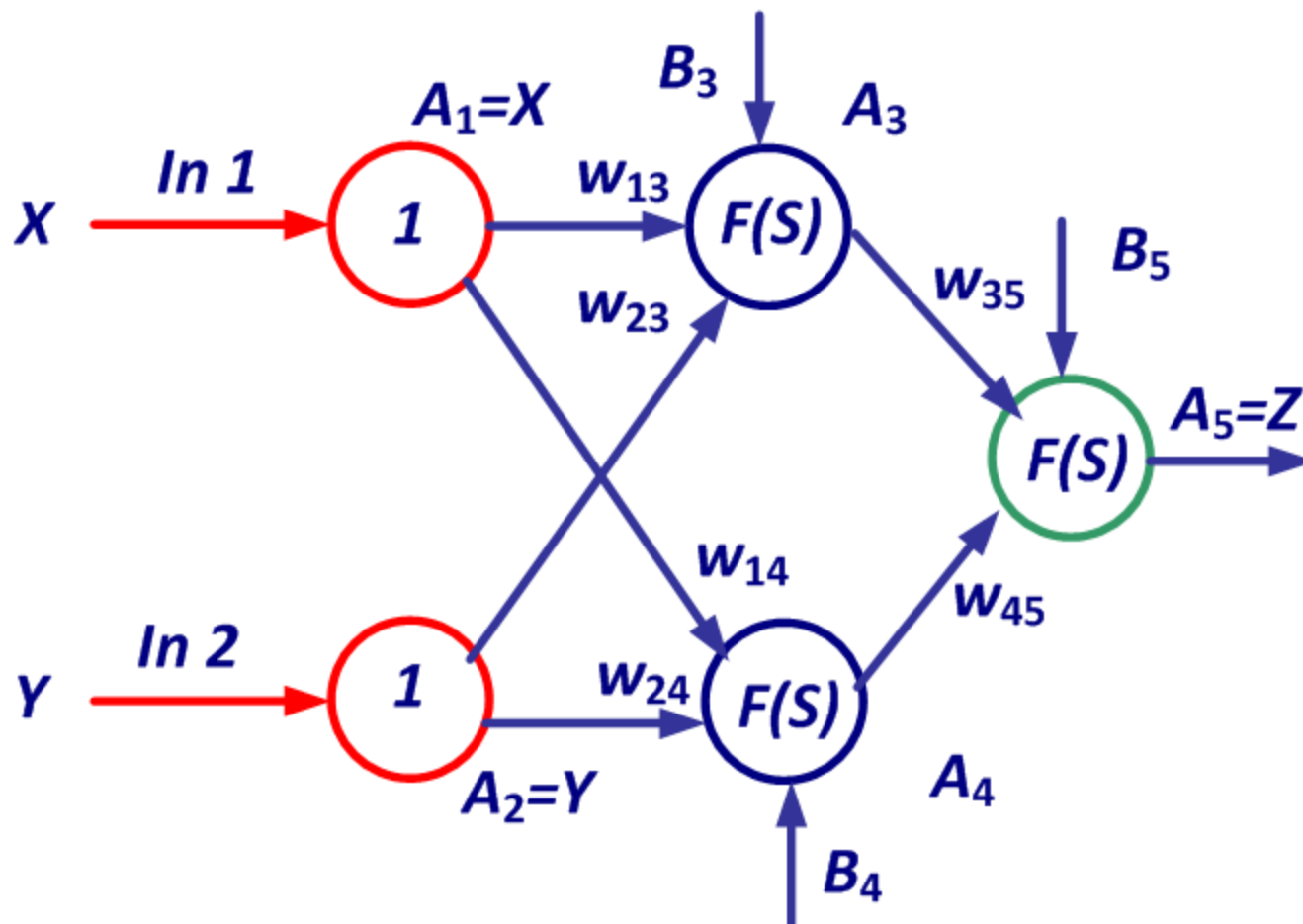
MLP використовує методику навчання з вчителем, з використанням зворотного поширення похибки для навчання.

Багатошаровість та нелінійна активація відрізняють MLP від лінійного персептрона.

Багатошаровий персептрон (MLP)

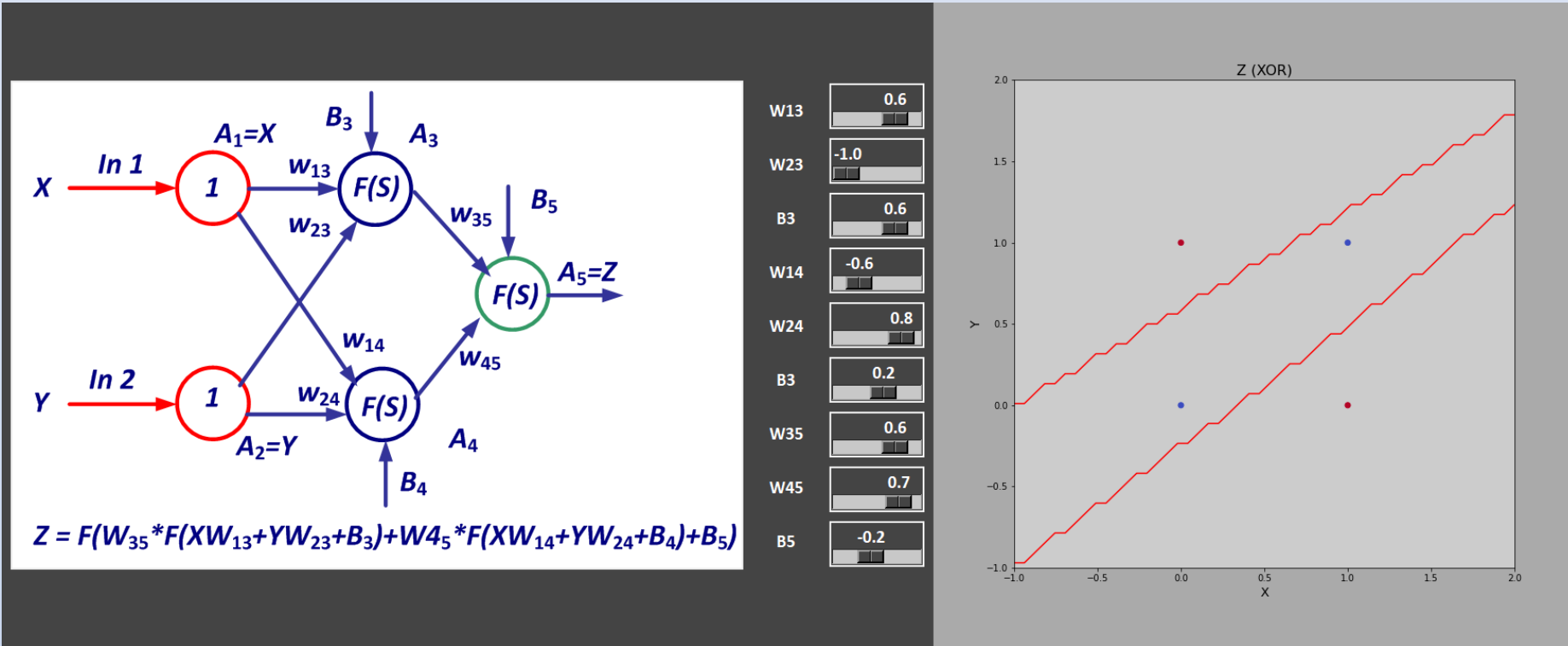
Найпростіша багат шарова NN

$$Z = F(W_{35} * F(XW_{13} + YW_{23} + B_3) + W_{45} * F(XW_{14} + YW_{24} + B_4) + B_5)$$

Найпростіша багат шарова NN

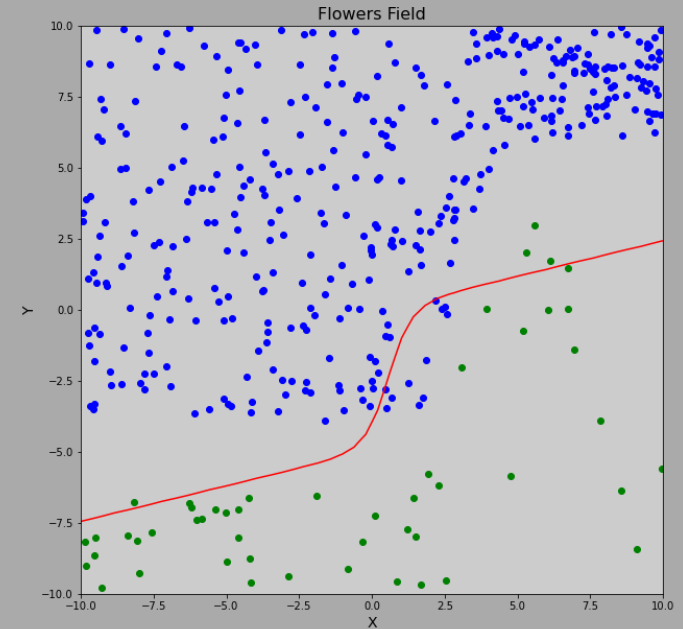
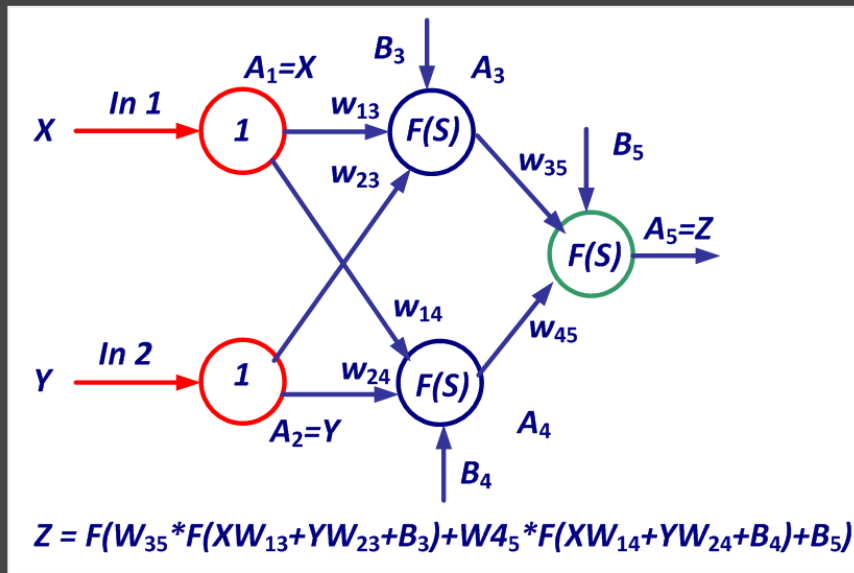
Модель логічного елементу XOR

Дивись приклад 1 до лекції (скрипт Python)

Найпростіша багат шарова NN

Бінарний класифікатор

Дивись приклад 2 до лекції (скрипт Python)

MLP. Формально

ШАРИ $q = 0, 1, \dots, Q$

ШАР із номером q :

Складається з багатьох нейронів. Позначимо кількість нейронів в шарі q дорівнює $N^{(q)}$. Вхідний шар ($q = 0$) має $N^{(0)}$ і дорівнює розміру вхідного вектору ознак.

Номер нейрону в шарі q визначимо як $i^{(q)}$.

Попередній шар складається з $N^{(q-1)}$ нейронів.

Таким чином кожен нейрон шару q має $N^{(q-1)}$ входів. Номер входу означимо як j що змінюється від 0 до $N^{(q-1)}$.

Наступний шар складається з нейронів $N^{(q+1)}$

Таким чином кожен нейрон шару q має $N^{(q+1)}$ виходів.

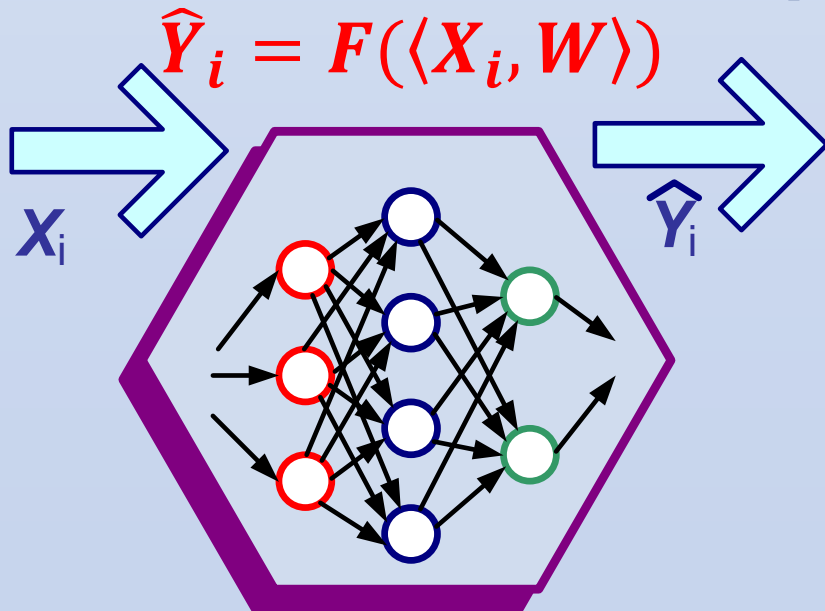
MLP. Формально

Ваги нейрону $i^{(q)}$ в шарі q означимо як
 $w_{j^{(q-1)}, i^{(q)}}, q = 1, \dots, Q, ;$

$$i^{(q)} = 0, \dots, N^{(q)}; j^{(q)-1} = 0, \dots, N^{(q-1)},$$

Тобто загальна кількість ваг

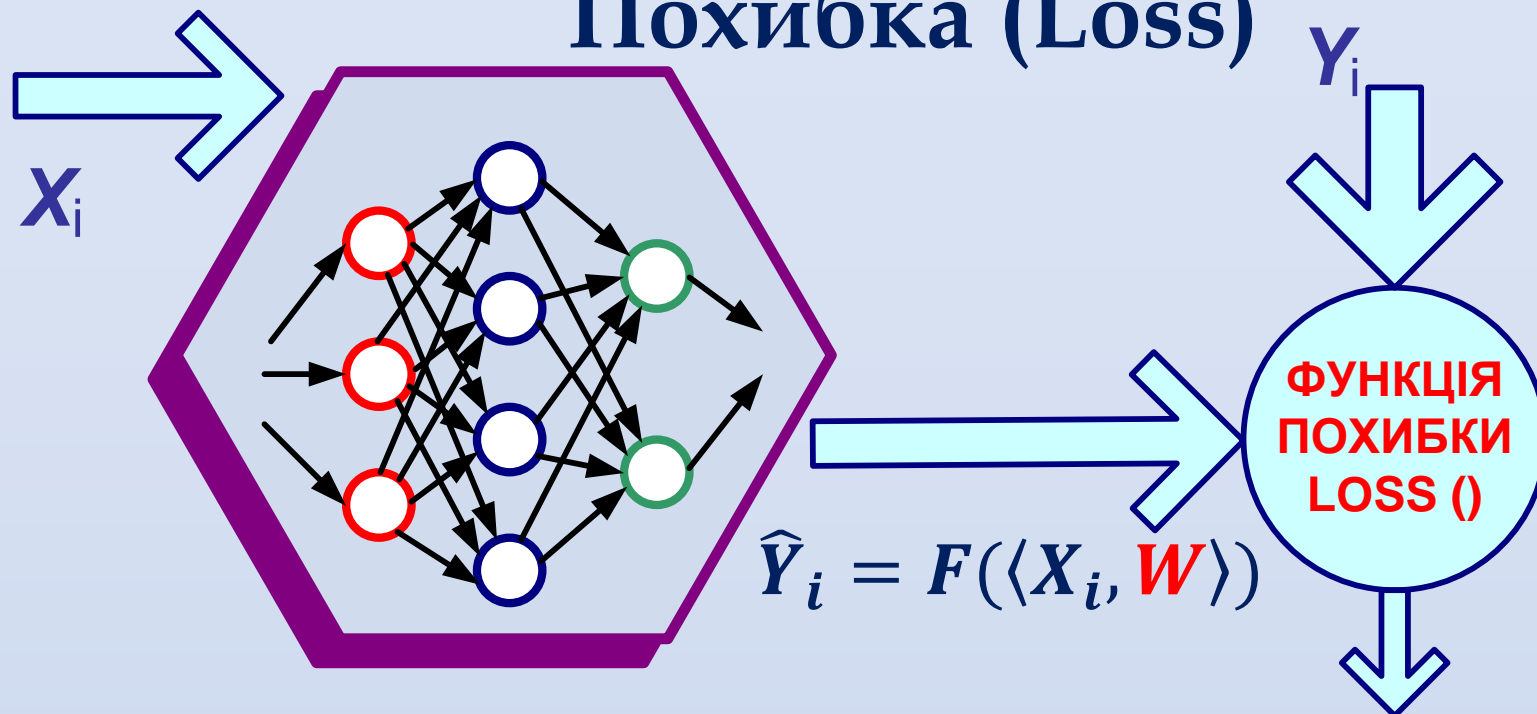
$$W \rightarrow \sum_{q=1}^Q N^{(q-1)} N^{(q)}$$

Тренувальні дані:
множина $\{X_i, Y_i\}$,

\hat{Y}_i – обчислений
вихід для i -го
тренувального
зразка.

Похибка (Loss)

Y_i – мітка, очікуваний вихід для i -го зразка.
 \hat{Y}_i – обчислений вихід для i -го тренувального зразка

$$L(\hat{Y}_i, Y_i) = L(F(\langle X_i, W \rangle), Y_i)$$

$L(W)$ – похибка, для заданих ознак та міток, залежність тільки від W

Завдання: знайти такі W , щоб похибка $L(W)$ була мінімальною.

Функції похибки | Losses Functions

Класифікація

- Log Loss()
- Entropy Loss()
- Focal Loss()
- Expo Loss()
- Hinge Loss()

Регрессія

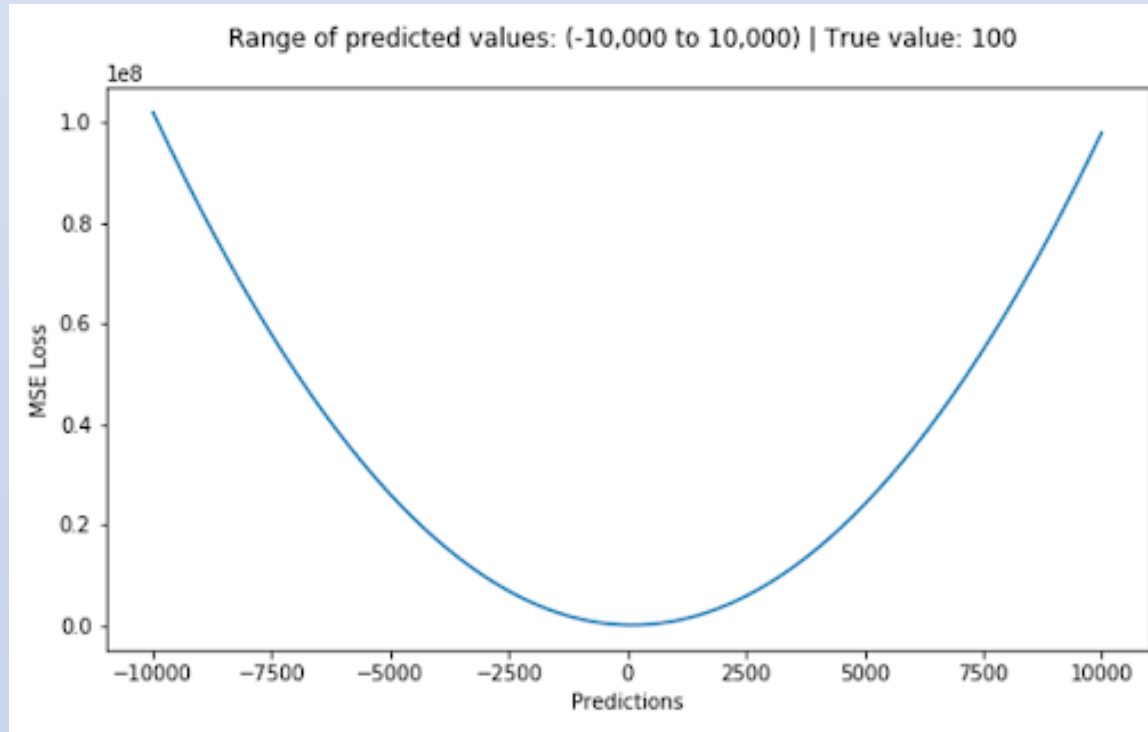
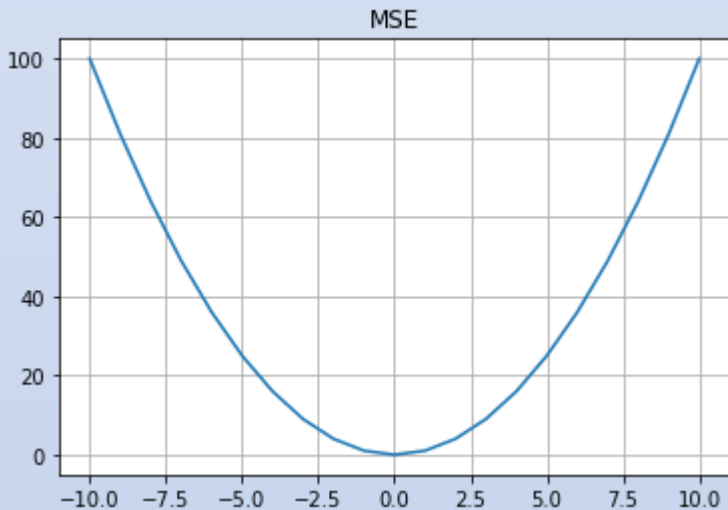
- MSE()
- MAE()
- Huber Loss()
- Log Loss()
- Quantile Loss()

Функції похибки | Losses Functions

Regression Losses

Mean Square Error (MSE)/Quadratic Loss/L2 Loss

$$MSE = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (Y_i - \widehat{Y}_i)^2$$

Функції похибки | Losses Functions

Regression Losses

Root Mean Square Error (RMSE)

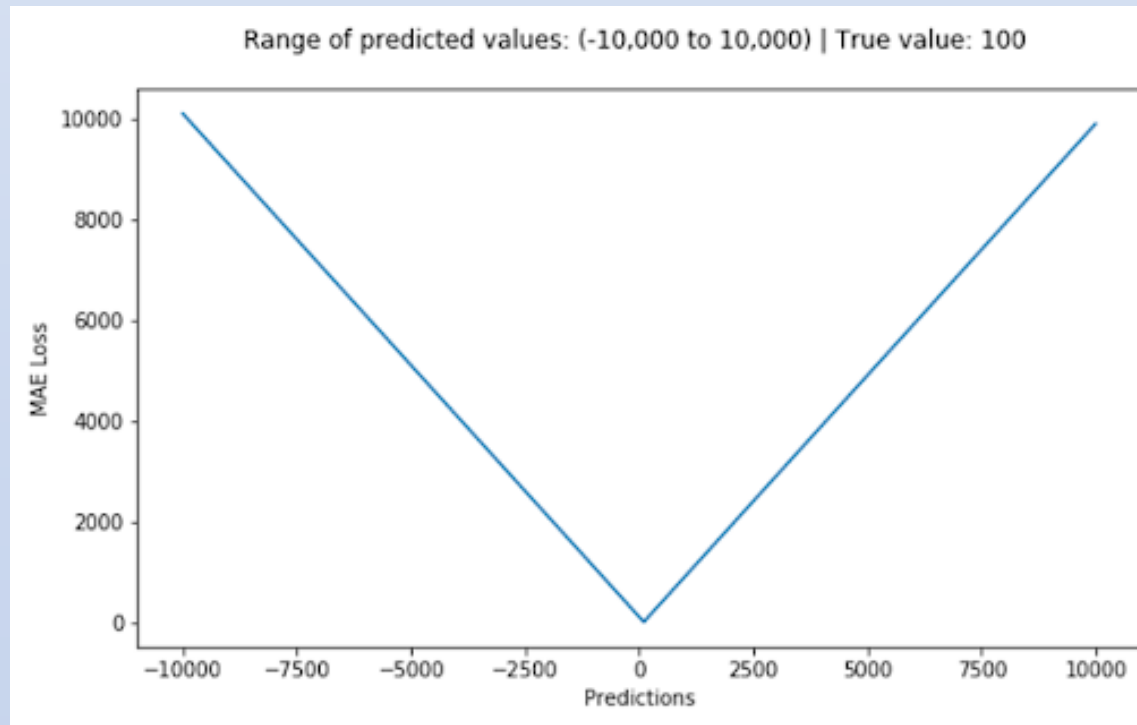
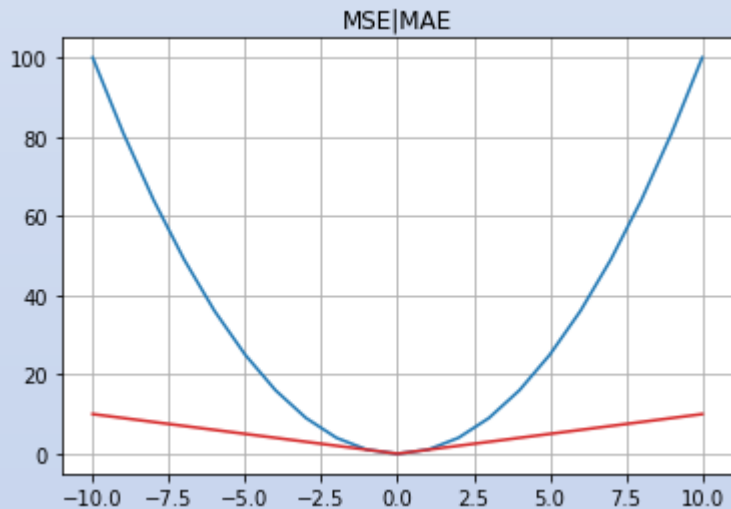
$$RMSE = \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (Y_i - \widehat{Y}_i)^2}$$

Функції похибки | Losses Functions

Regression Losses

Mean Absolute Error (MAE) / L1 Loss

$$MAE = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n |Y_i - \hat{Y}_i|$$

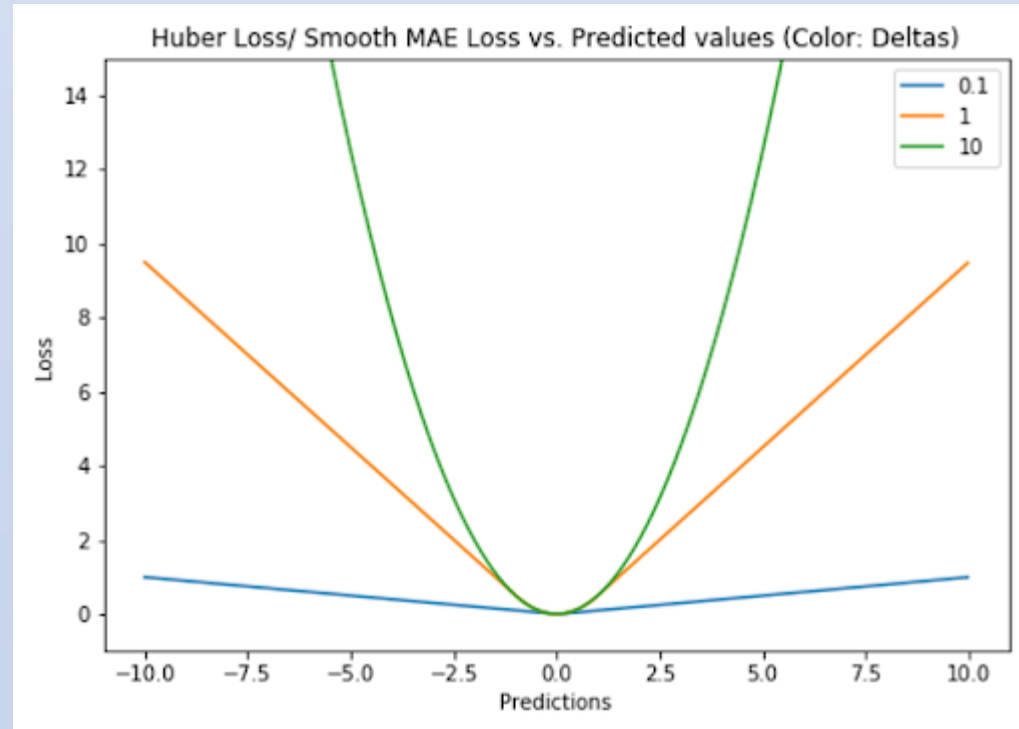
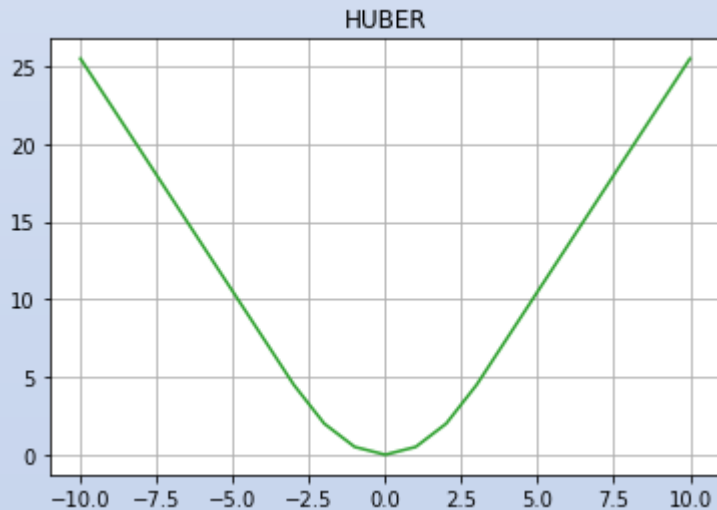

Функції похибки | Losses Functions

Huber Loss / Smooth Mean Absolute Error / Soft MAE (Комбінація L2 та L1)

$$a = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (Y_i - \widehat{Y}_i)$$

$$L_{\delta}(a) = \begin{cases} 0.5 * a^2, & |a| \leq \delta \\ \delta * (|a| - 0.5)\delta, & |a| > \delta \end{cases}$$

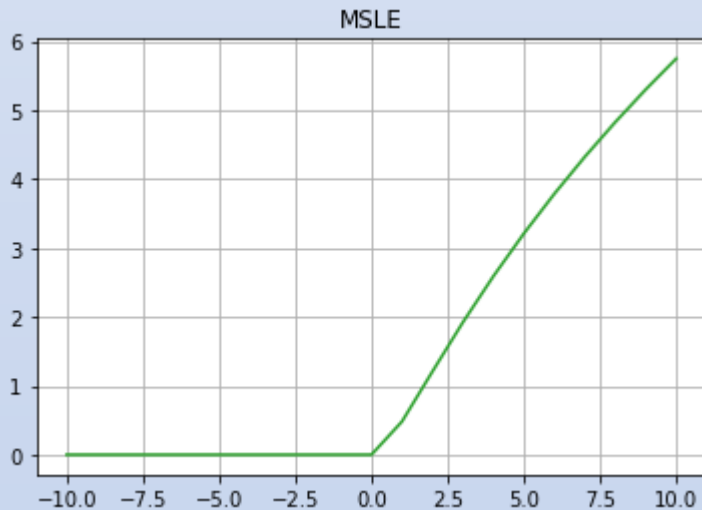

Функції похибки | Losses Functions

Classification Losses

Mean Squared Logarithmic Error (MSLE)

$$MSLE = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (\log(Y_i) - \log(\hat{Y}_i))^2$$

Функції похибки | Losses Functions

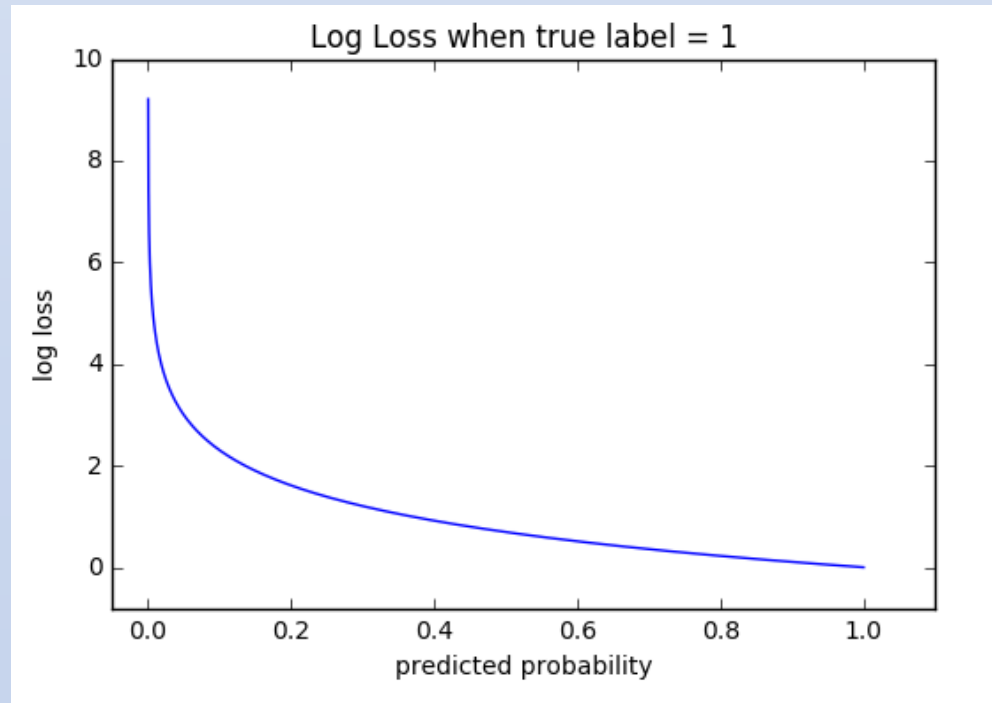
Classification Losses

Cross entropy loss (logarithmic loss, log loss, logistic loss).

Loss =

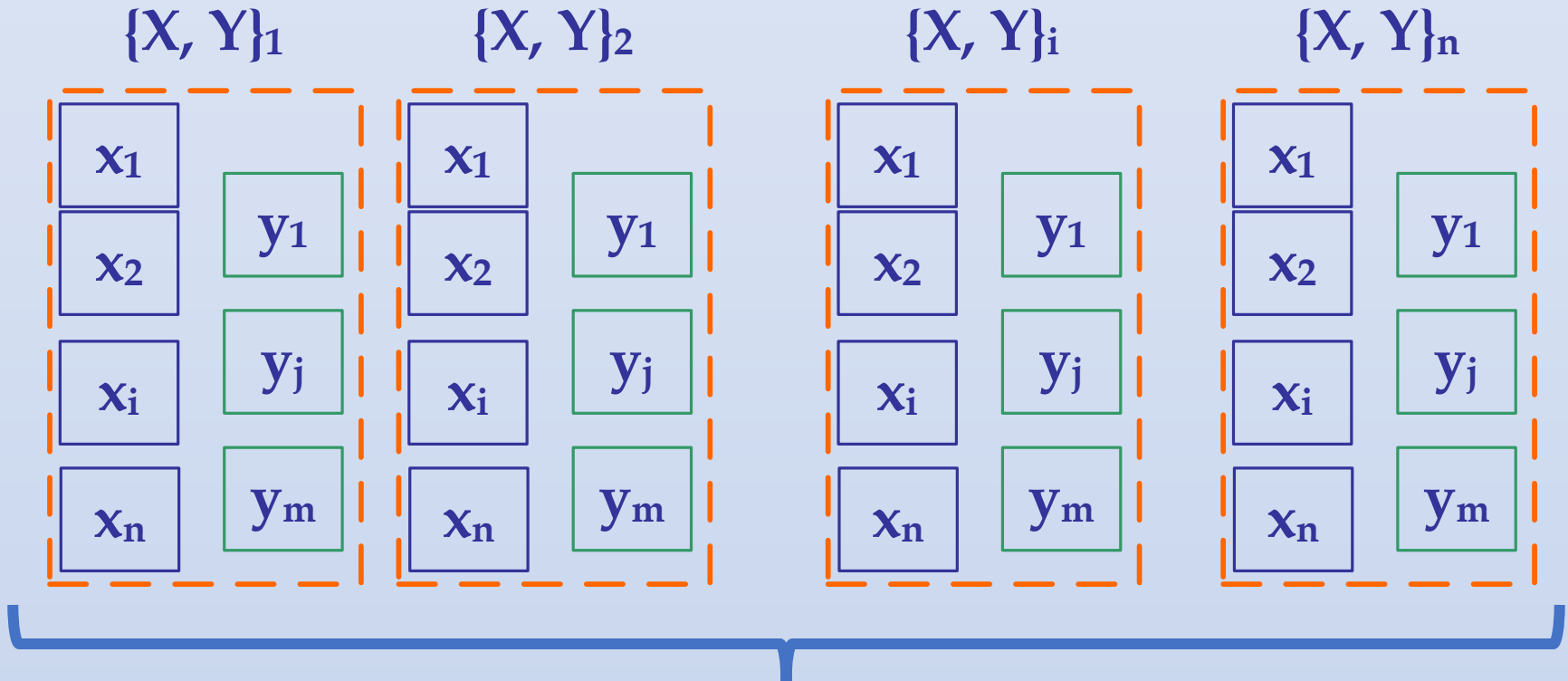
$$-\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n [Y_i \log(\hat{Y}_i) + (1 - Y_i) \log(1 - \hat{Y}_i)]^2$$

Випадок
бінарної
класифікації
Тут \hat{Y} -
ймовірність
(вихід softmax())

Тренувальні дані

Визначена множина $\{X_i, Y_i\}, \quad i = 1, 2, \dots, n$

Тренувальна множина екземплярів

Загальний підхід до навчання

```
W ← 0 ; b ← 0 - ініціалізація
for epoche = 1 to max_epoche:
  for all [X, Y]:
    s ← W*X+b
    a ← F(s)
     $\hat{Y}$  ← softmax(a)
    L ← cross entropy (Y,  $\hat{Y}$ )
    GrW, Grb ←  $\partial L / \partial W$  ;  $\partial L / \partial b$ 
    W ← W - lean_rate * GrW
    b ← b - lean_rate * Grb
  end for
end for
```

Рекомендована ЛІТЕРАТУРА

Литвин В. В., Пелешак Р. М., Висоцька В. А.
Глибинне навчання : навч. посіб. – Львів : Вид-во
Львівської Політехніки, 2011. – 264 с.

Тимощук П.В., Лобур М. В. Principles of Artificial
Neural Networks and Their Applications :: Принципи
штучних нейронних мереж та їх застосування : навч.
посіб. – Львів : Вид-во Львівської Політехніки, 2011. –
292 с.

Тимощук, П.В. Штучні нейронні мережі : навч.
посіб. – Львів : Вид-во Львівської Політехніки, 2011. –
444 с.

Рекомендована ЛІТЕРАТУРА

Beyeler M. Machine Learning for OpenCV . — Packt Publishing Ltd., 2017 . — 350 p.

Sarkar D., Bali R., Sharma T. Practical Machine Learning with Python . — APress, 2018. — 530p.

Raschka S., Mirjalili V. Python Machine Learning. Machine Learning and Deep Learning with Python, scikit-learn, and TensorFlow 2 .- 3rd Edition, Packt Publishing, 2019 .- 859 p.

The END

Модуль 5. Лекція 02.